

Analyse van de Nederlandse verzekeringsmarkt 2020

December 2021

kpmg.nl

Algemene opmerkingen bij de analyse van de Nederlandse verzekeringsmarkt

Dit document bevat een analyse van de Nederlandse verzekeringsmarkt uitgevoerd door KPMG Financial Services.

De input van de analyse is de door DNB gepubliceerde data op 21 september 2021.

De DNB-data omvat de QRT-staten van alle Nederlandse verzekeraars onder toezicht van DNB over de jaren 2016-2020.

Contact

Indien u vragen hebt over het uitgevoerde onderzoek of indien u graag een gepersonaliseerde versie ontvangt, kunt u contact opnemen met Ton Reijns (e-mail: reijns.ton@kpmg.nl).

Inhoudsopgave

1. Belangrijkste trends

4

2. Overzicht van de Nederlands verzekeringsmarkt

5

3. De Nederlandse schadeverzekeringsmarkt

7

4. De Nederlandse levensverzekeringsmarkt

13

5. De Nederlandse zorgverzekeringsmarkt

19

Belangrijkste trends

Verzekeringsmarkt algemeen

- De consolidatie van de verzekeringsmarkt zet verder door. Dit vertaalt zich in een daling van het aantal verzekeraars dat in Nederland onder toezicht staat van DNB.
- Een verdere stijging in het premievolume voor schade en zorg is zichtbaar in 2020. De over eerdere jaren zichtbare daling in de premies bij leven zet verder door.

Leven

- De top 5 levensverzekeraars is ongewijzigd. Het gezamenlijk marktaandeel daalt echter met 11% tot 79%.
- Uitvaartverzekeraar Yarden is overgenomen door branchegenoot Dela en Conservatrix is failliet verklaard.
- De dalende trend in premie-inkomen zet ook in 2020 door.
- Bruto-uitkeringen zijn relatief stabiel over 2020. Het effect van de COVID-19-pandemie lijkt hierin beperkt te zijn gebleven.
- De Solvency II-ratio's zijn eveneens stabiel gebleven en zijn in een enkel geval zelfs gestegen.

Schade

- Beperkte wijziging in aantallen spelers.
- Nationale-Nederlanden Schadeverzekering Maatschappij N.V. heeft haar marktaandeel in 2020 verder versterkt met de overname van VIVAT Schadeverzekeringen N.V. en de fusie met Movir N.V.
- De premies tonen een beperkte stijging en de schadelasten zijn gedaald in 2020.
- De COR van de schademarkt bedraagt 80,8% over 2020 (2019: 83,1%).

Zorg

- Beperkte wijzigingen in spelers en hun marktaandeel binnen de zorgverzekeringsmarkt.
- Zowel brutopremies als brutoschades laten een verdere toename zien in 2020.
- In 2020 hebben verzekeraars wederom een groter deel (t.o.v. 2019) van hun reserves ingezet om zo de premiestijging in 2021 te beperken.
- Betaalbaarheid van de zorg blijft een continu aandachtsgedebied van zorgverzekeraars, zorgaanbieders en de Nederlandse overheid.

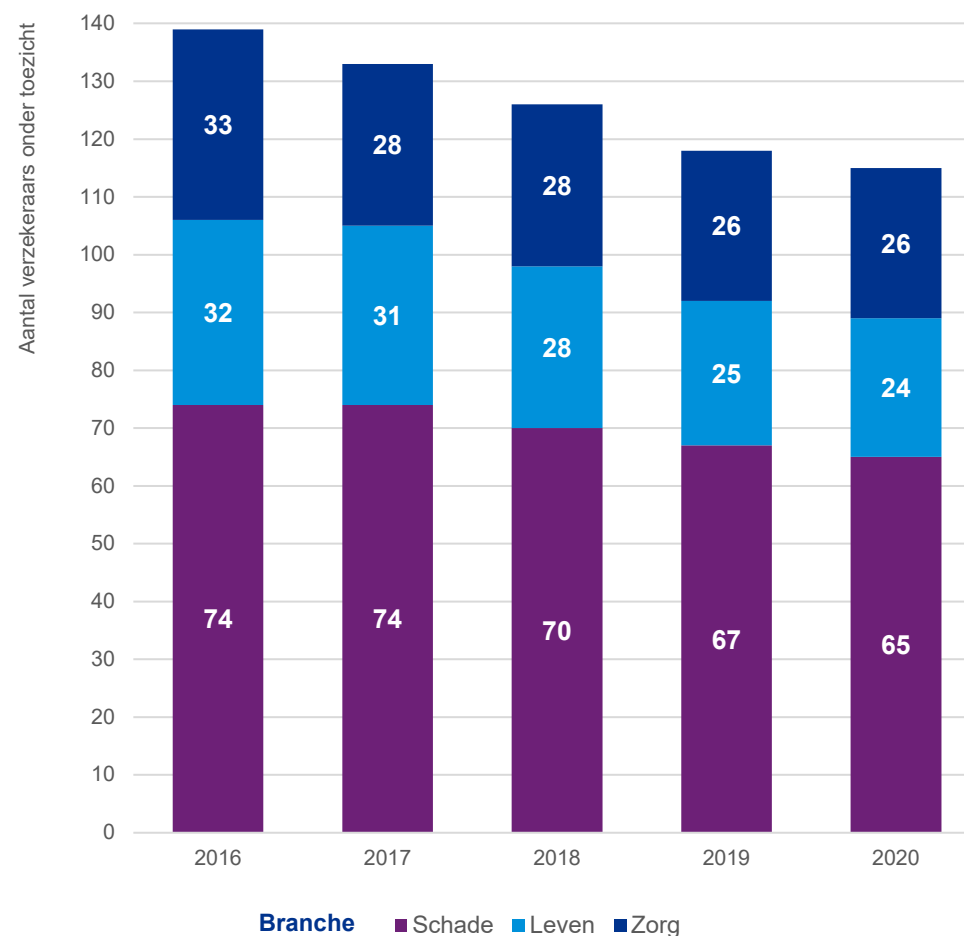

Het aantal verzekeraars onder toezicht bij DNB

De daling van het aantal verzekeraars onder toezicht DNB zet verder door

- De trend van de consolidatie binnen de verzekeringsmarkt heeft zich ook afgelopen jaar verder getoond.
- Een totale afname van vier verzekeringsentiteiten waaronder de overnames van VIVAT Schade en Movir door NN Schade en VVAA Leven door ASR Leven.
- Naast de afname van het aantal verzekeraars met een vergunning is er ook een nieuwe verzekeraar toegetreden tot de Nederlandse leven- en schademarkt; Assurant Europe.

Grafiek 1.1 Ontwikkeling aantal verzekeringsentiteiten onder toezicht van DNB

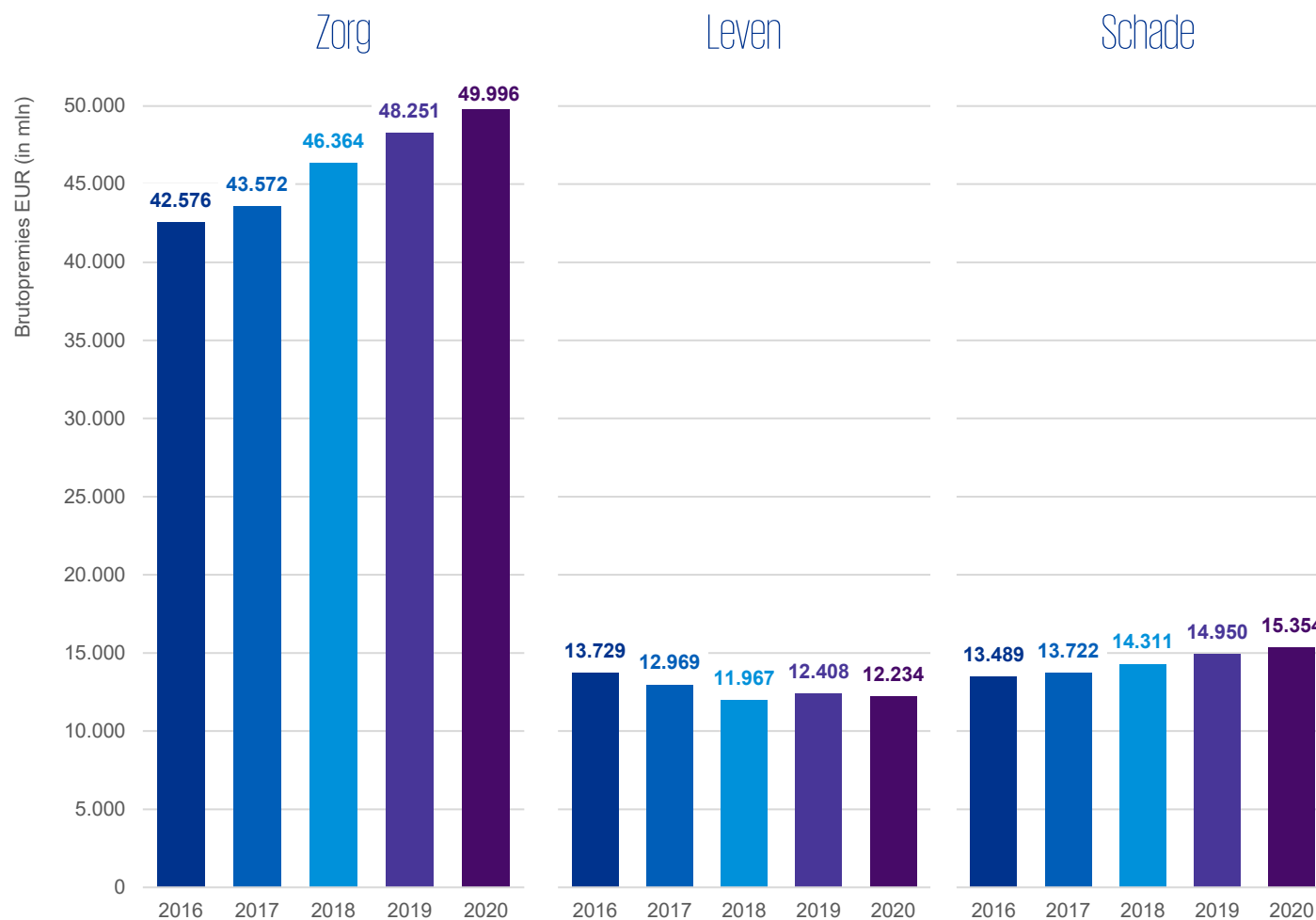

Omvang markt in miljoenen euro's over de verschillende segmenten

Wederom stijging in de premies

- De stijgende trend in de premieontwikkeling binnen de branches Zorg en Schade is ook in de cijfers van 2020 zichtbaar.
- Binnen Leven is er een afname van EUR 174 miljoen (1,4%) in de premie-inkomsten tussen 2019 en 2020. Gezien de status van de levensverzekeraarsmarkt is deze daling in lijn met onze verwachtingen.

Grafiek 1.2 Premieontwikkeling per segment 2016-2020

De Nederlandse schadeverzekeringsmarkt

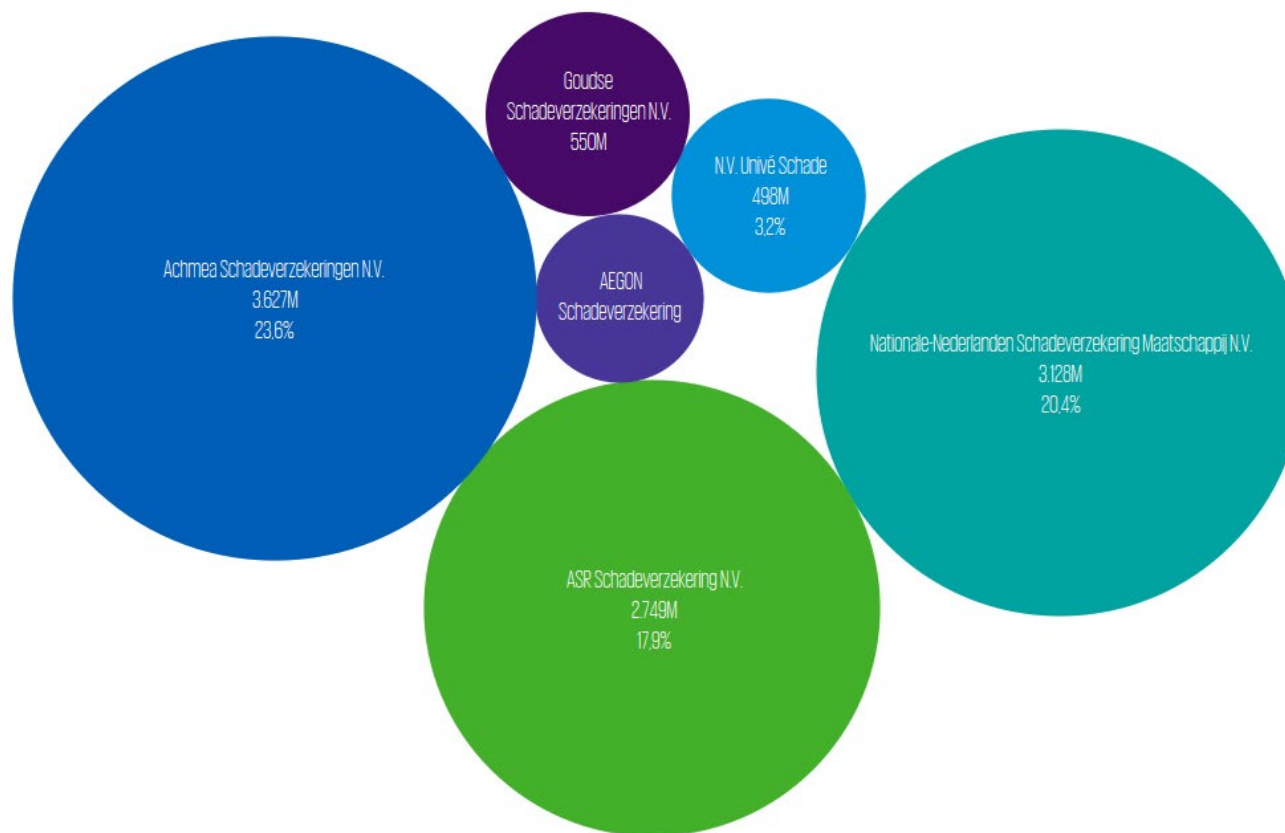

Individuele spelers

Achmea blijft marktleider schadeverzekeringen in 2020

- De top 5 van schadeverzekeraars bestaat uit;
 1. Achmea
 2. NN
 3. ASR
 4. Goudse
 5. Univé
- Achmea blijft marktleider met 23,6% (2019: 22,3%), vóór NN met 20,4% (2019: 15,3%) en ASR met 17,9% (2019: 15,7%)
- ASR was de tweede partij in Nederland, maar gedurende 2020 is NN gestegen naar de tweede plek, mede door de overnames van Delta Lloyd en VIVAT.
- De drie grote schadeverzekeraars bezetten gezamenlijk 62% (2019: 54%) van de markt en het resterende deel wordt verdeeld onder 61 andere verzekeraars.

Figuur 2.1 Marktaandeel schadeverzekeraars o.b.v. brutopremie in 2020

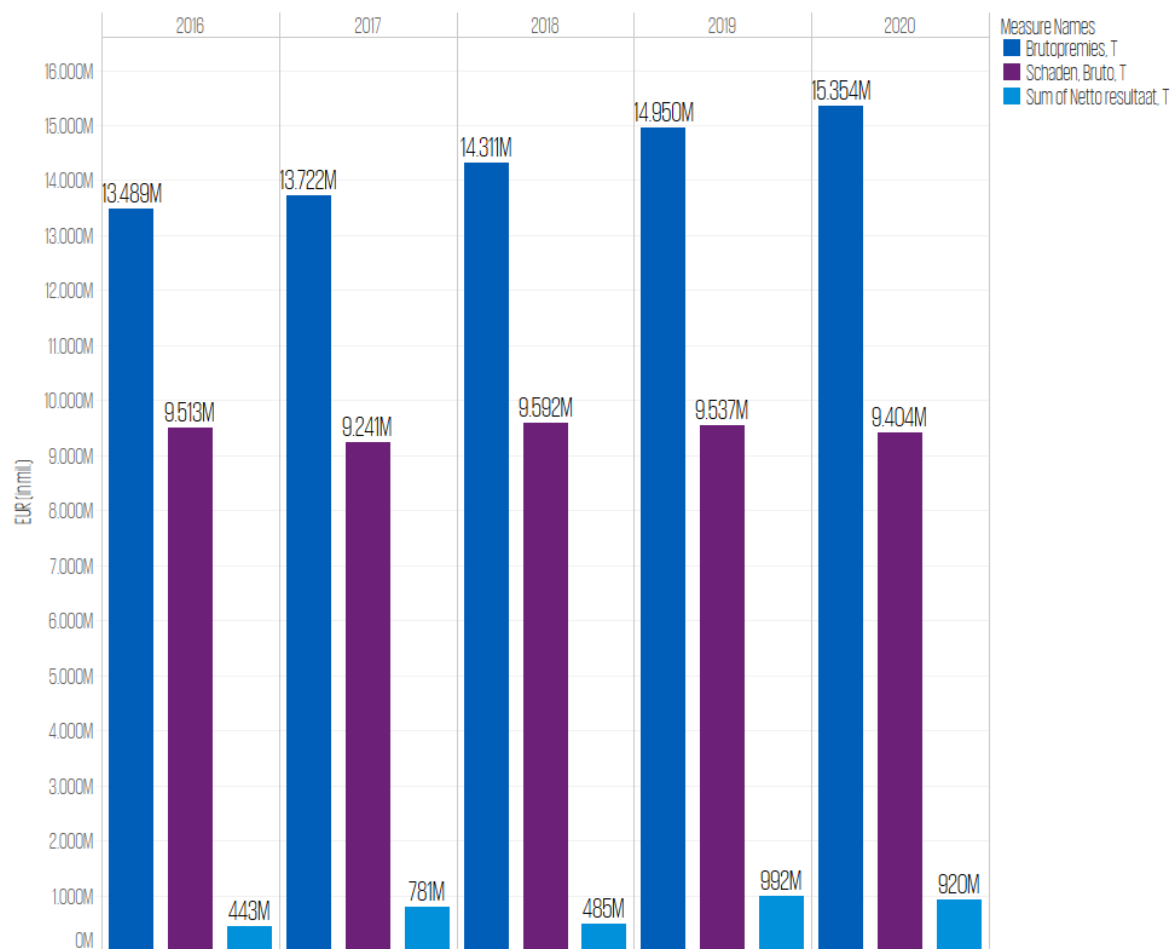
Premies, schades en resultaat

Premies, schades en resultaat*

- Ondanks een lichte stijging met 2,7% van de premies, dalen de schades (-1,4%) en het nettoresultaat (-7,3%) in 2020.
- Er is sprake van een verzadigde schadeverzekeringsmarkt en sterke concurrentie.
- De beperkte stijging van de premies is met name verklaarbaar door beperkte groei van de markt en door het bieden van dekking van hogere schadelasten (bijv. stijgende letselschades, toename van complexiteit van schades door nieuwe technologieën en complexere risico's).
- De lichte daling van de schades is met name te verklaren door de COVID-19-pandemie en de gunstige resultaten voor het P&C-domein (Motor/WA).

* Resultaat gedefinieerd als het verzekeringstechnisch resultaat en het resultaat uit beleggingen

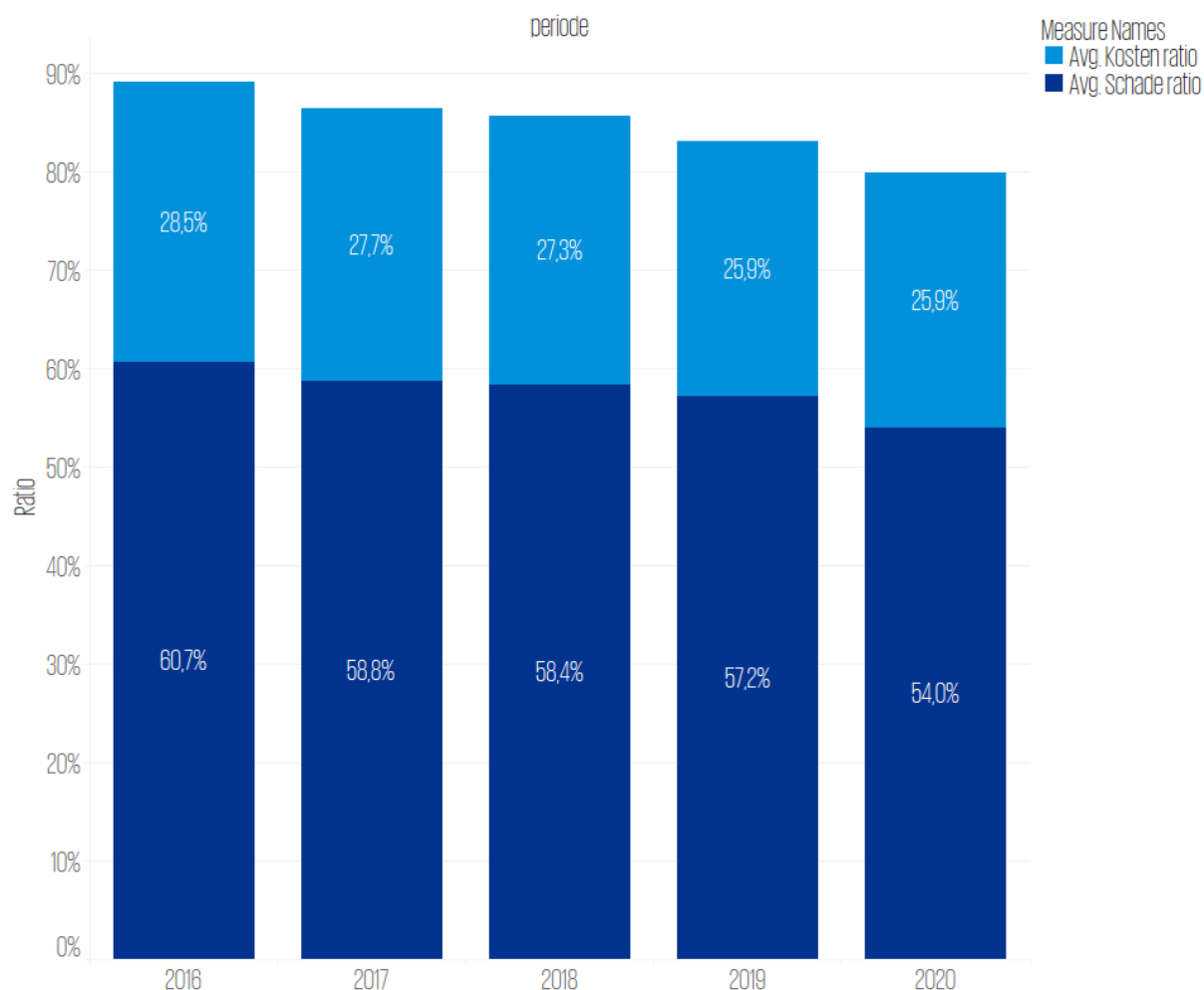
Tabel 2.1 Premies, schades en resultaat*

Combined ratio

Tabel 2.2 Combined ratio* schadeverzekeraars

Combined ratio*

- De combined ratio (COR) in 2020 is lager dan in 2019 en daarmee zet de dalende trend van de afgelopen vijf jaar door. De daling van de COR is verklaarbaar door zowel een lagere schade- als kostenratio, terwijl de premies zijn toegenomen.
- De stormen Ciara en Dennis in 2020 hebben tegen de verwachting in een beperkte negatieve impact gehad op de COR vanwege het compenserende effect van een daling van de schadelast. Desalniettemin is er een daling van de overall schadelast door de COVID-19-pandemie.
- Om de schade- en kostenratio te beheersen worden door verzekeraars maatregelen getroffen, waaronder verhoogde aandacht voor preventie, grotere inzet van data-analyses en kostenbesparingstrajecten (minder medewerkers en meer inzet van IT/robots, STP, etc.).

* Combined ratio: De combined ratio is uitgedrukt als percentage van de brutopremies ten opzichte van (bruto)schade en operationele kosten.

Samenstelling beleggingen

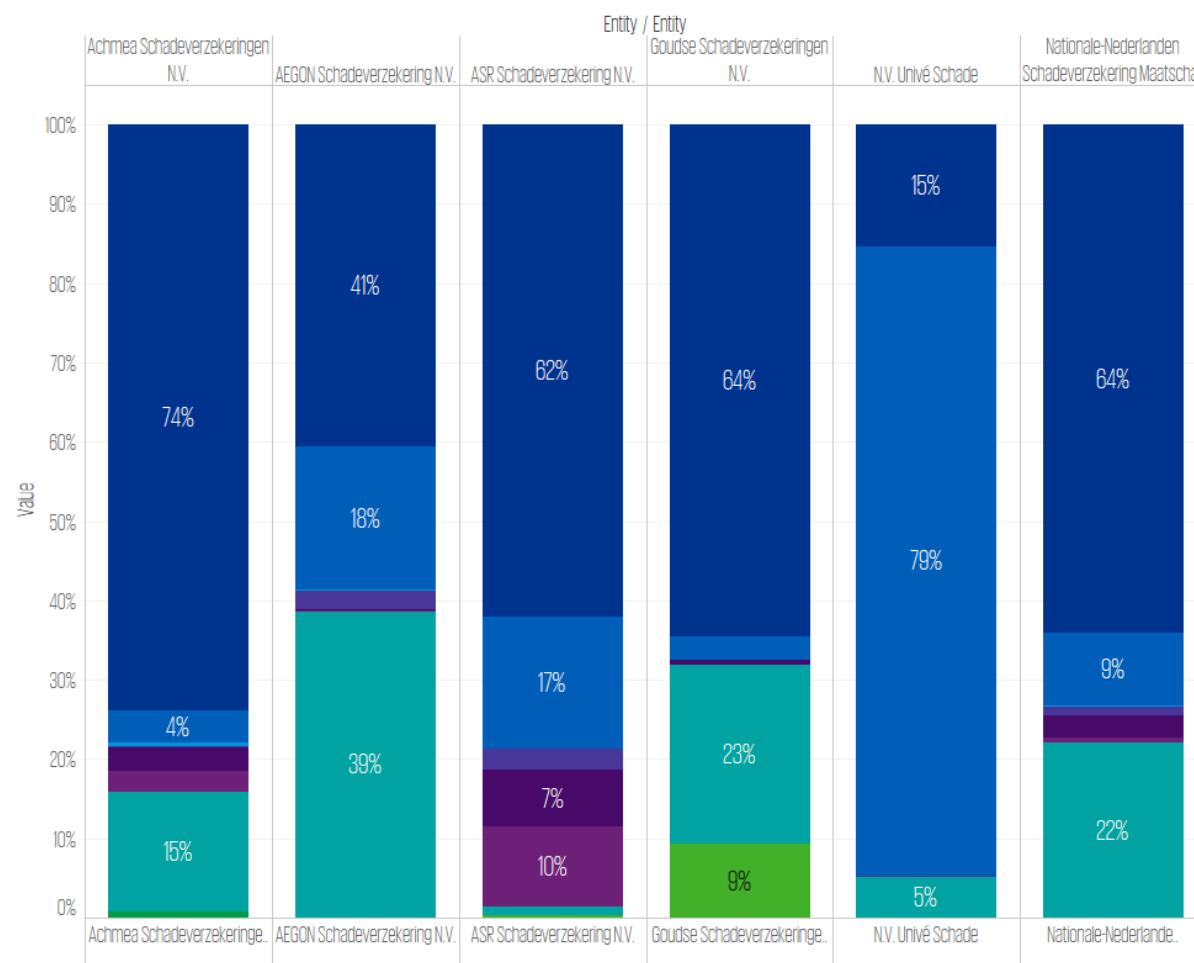
De samenstelling van de beleggingen verschilt per entiteit

- Uit de cijfers voor schadeverzekeraars blijkt overall gezien dat het grootste deel van hun beleggingen uit 'bonds' bestaat. Enkel Univé heeft het grootste gedeelte van haar beleggingen in 'CUI'.
- Tevens is een grote spreiding te zien in beleggingen in 'loans and mortgages', waarbij het aandeel binnen AEGON met 39% het grootst is.
- Daarnaast is Goudse de enige van de grootste vijf schadeverzekeraars die met 9% significant belegt in 'real estate', ASR belegt voor 0,3% in 'real estate'.

Measure Names

- Bonds
- Collective investments undertakings
- Deposits other than cash equivalents
- Derivatives
- Equities
- Holdings in related undertakings
- Loans and mortgages
- Other investments
- Real estate

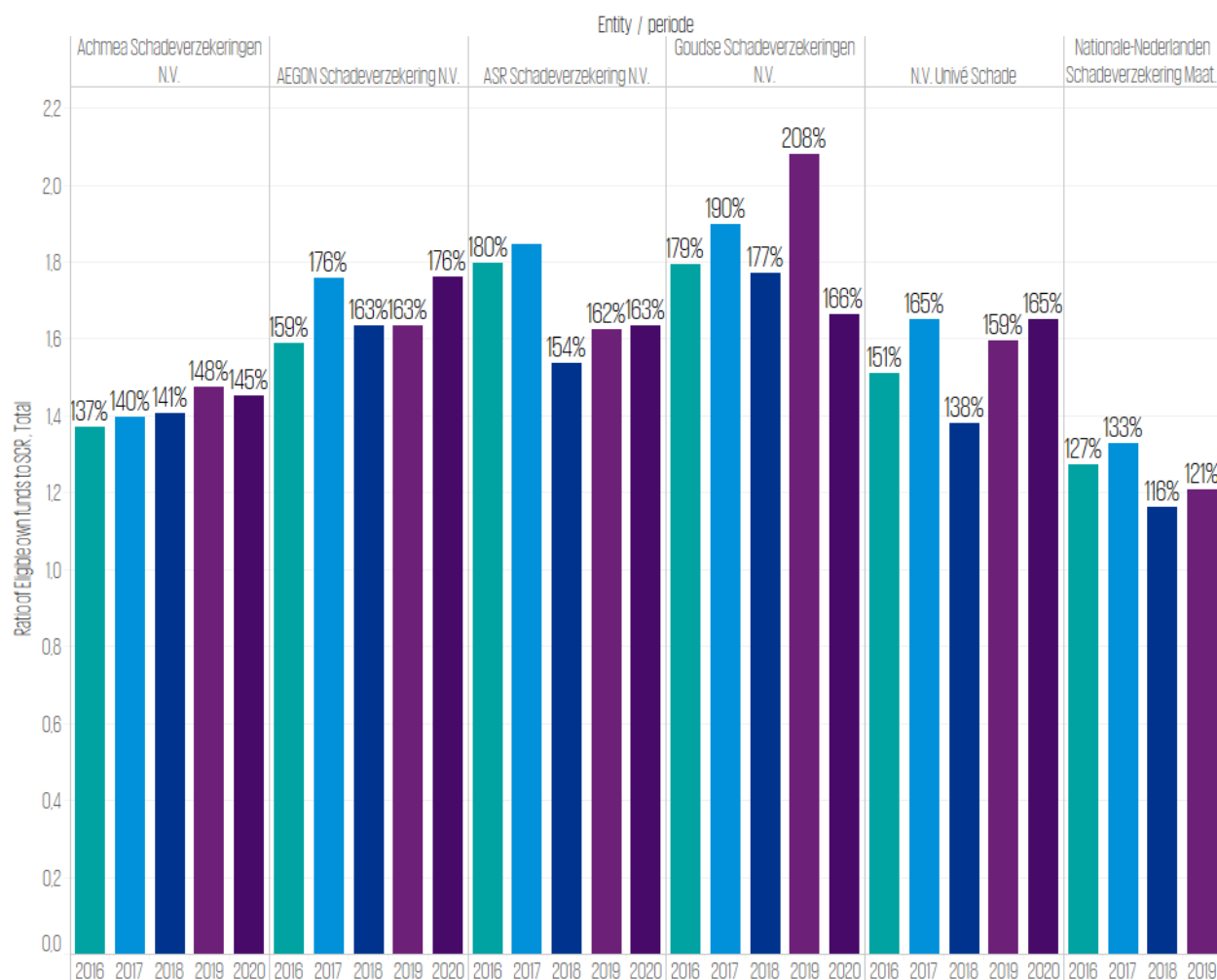
Tabel 2.3 Type beleggingen per entiteit

Solvency II-ratio

Tabel 2.4 Ontwikkeling Solvency II-ratio

Solvency II-ratio

- Eind 2020 is, ten opzichte van eind 2019, voor veel verzekeraars de solvabiliteitspositie relatief stabiel gebleven en soms zelfs licht gestegen.
- Enkel de solvabiliteitspositie van Goudse is significant gedaald naar 166%, met name als gevolg van een hogere voorziening bij Inkomen en gestegen kapitaalbeslag als gevolg van groei¹.
- AEGON Schade heeft de hoogste SII-ratio, in vergelijking met de vijf grootste schadeverzekeraars.
- Deze tabel laat geen verdere onregelmatigheden zien en roept dus ook geen verdere vragen op.

¹ Bron: jaarrekening Goudse Schadeverzekeringen N.V. 2020

De Nederlandse levensverzekeringsmarkt

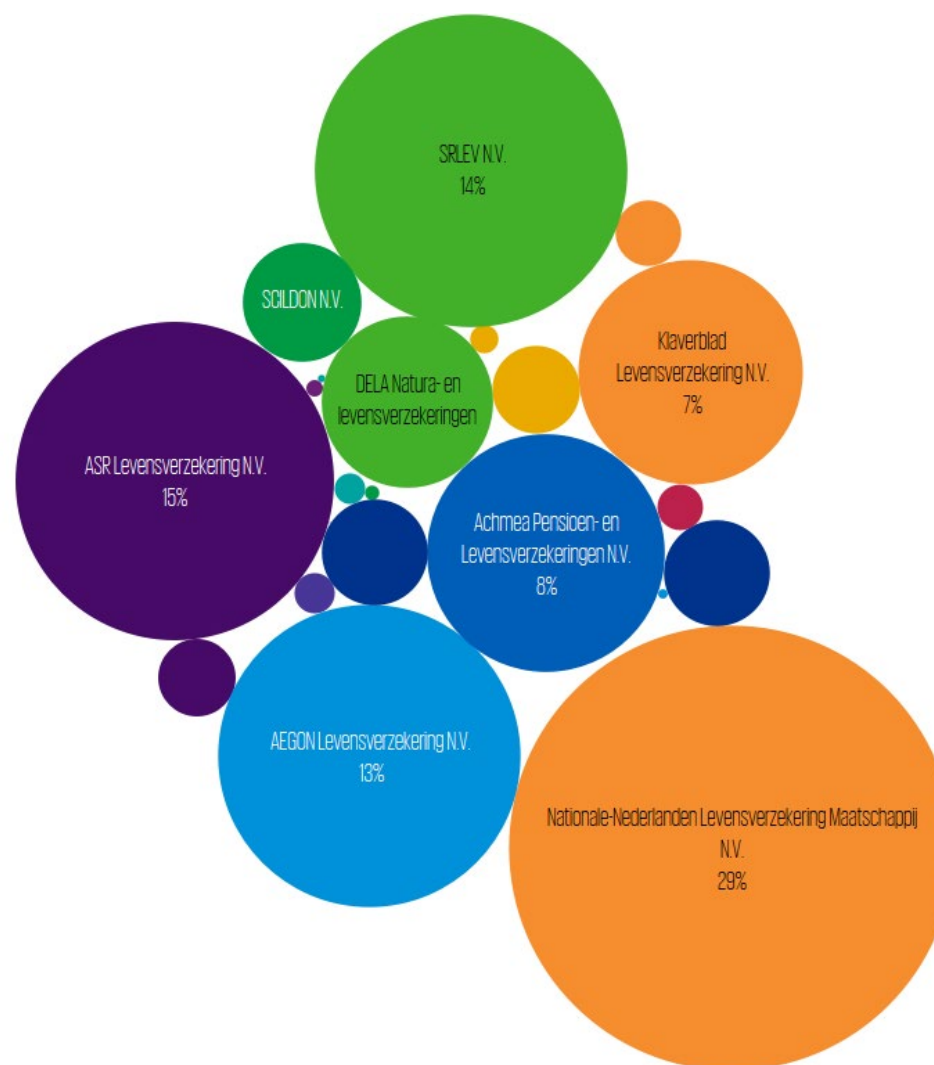

Marktaandeel levensverzekeraars

Marktconcentratie neemt toe en Nationale-Nederlanden versterkt positie als marktleider

- De marktleider van de levensverzekeraars blijft NN Leven. Het marktaandeel van NN Leven is ongeveer 1/3, op basis van brutopremies (29%). ASR Leven is nummer 2 met een marktaandeel van 15%. Nummer 3, SRLEV, en nummer 4, AEGON, liggen dicht bij elkaar als het gaat om het marktaandeel. Achmea maakt de top 5 van de levensverzekeringsmarkt compleet.
- De top 5 spelers hebben ongeveer 79% van de markt in handen. In 2019 was dit 90%. De daling wordt verklaard door een incidentele premieboeking bij Klaverblad Leven. Dit betrof een buy-out (overname van alle pensioenverplichtingen) van Stichting Pensioenfonds Allianz voor om en nabij EUR 830 miljoen.

Figuur 3.1 Marktaandeel levensverzekeraars o.b.v. brutopremies

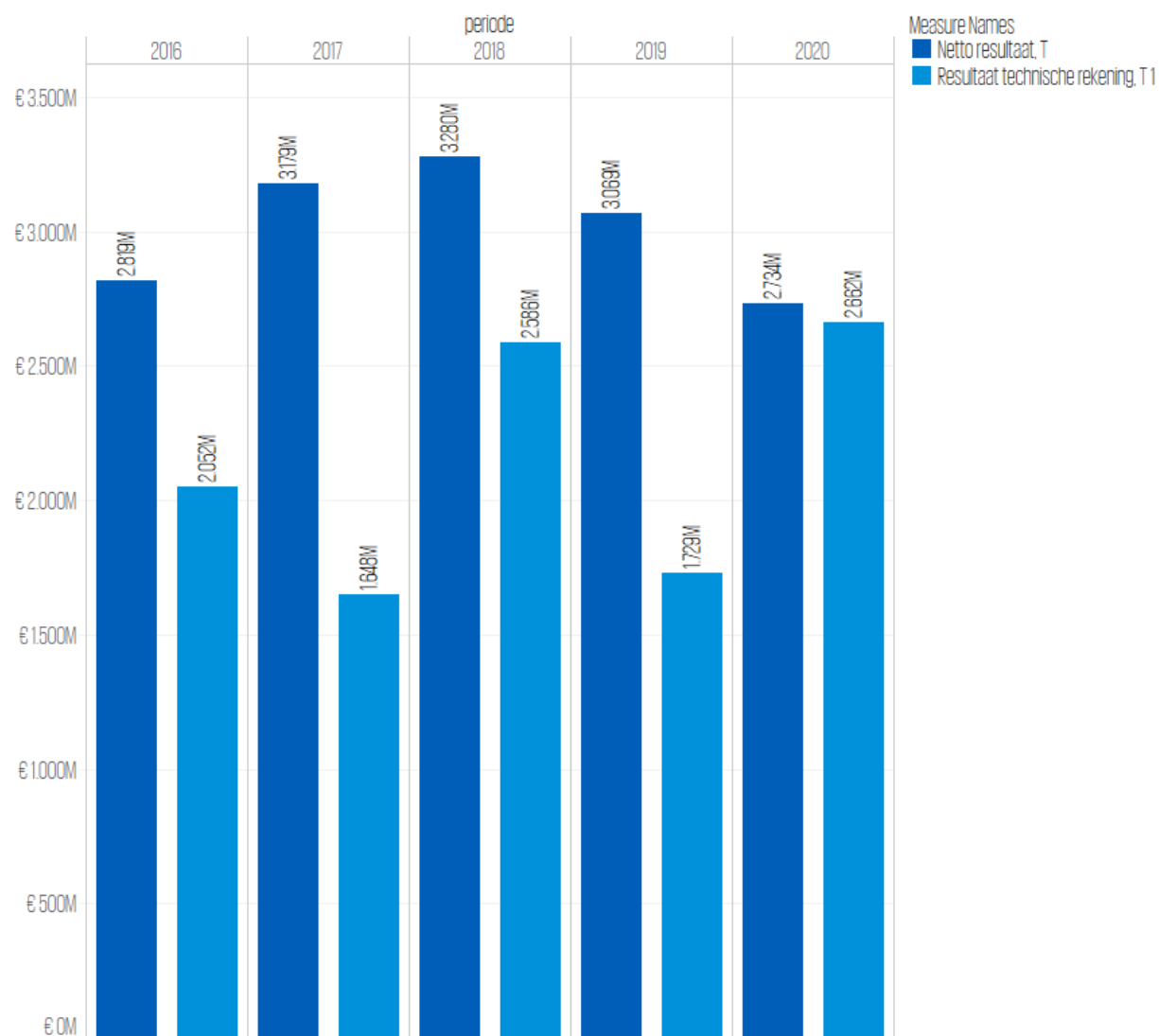

Premies, schades en resultaat

Het nettoresultaat daalt

- Het gemiddeld nettoresultaat over 2020 is gedaald met 10,9% ten opzichte van 2019. Gezien de dalende trend binnen de levensverzekeraarsmarkt is dit in lijn met onze verwachtingen.
- Het lagere resultaat technische rekening in 2019 werd voornamelijk beïnvloed door een eenmalige buy-out deal binnen het levenbedrijf van NN.

Tabel 3.1 **Winstgevendheid levensverzekeraars**

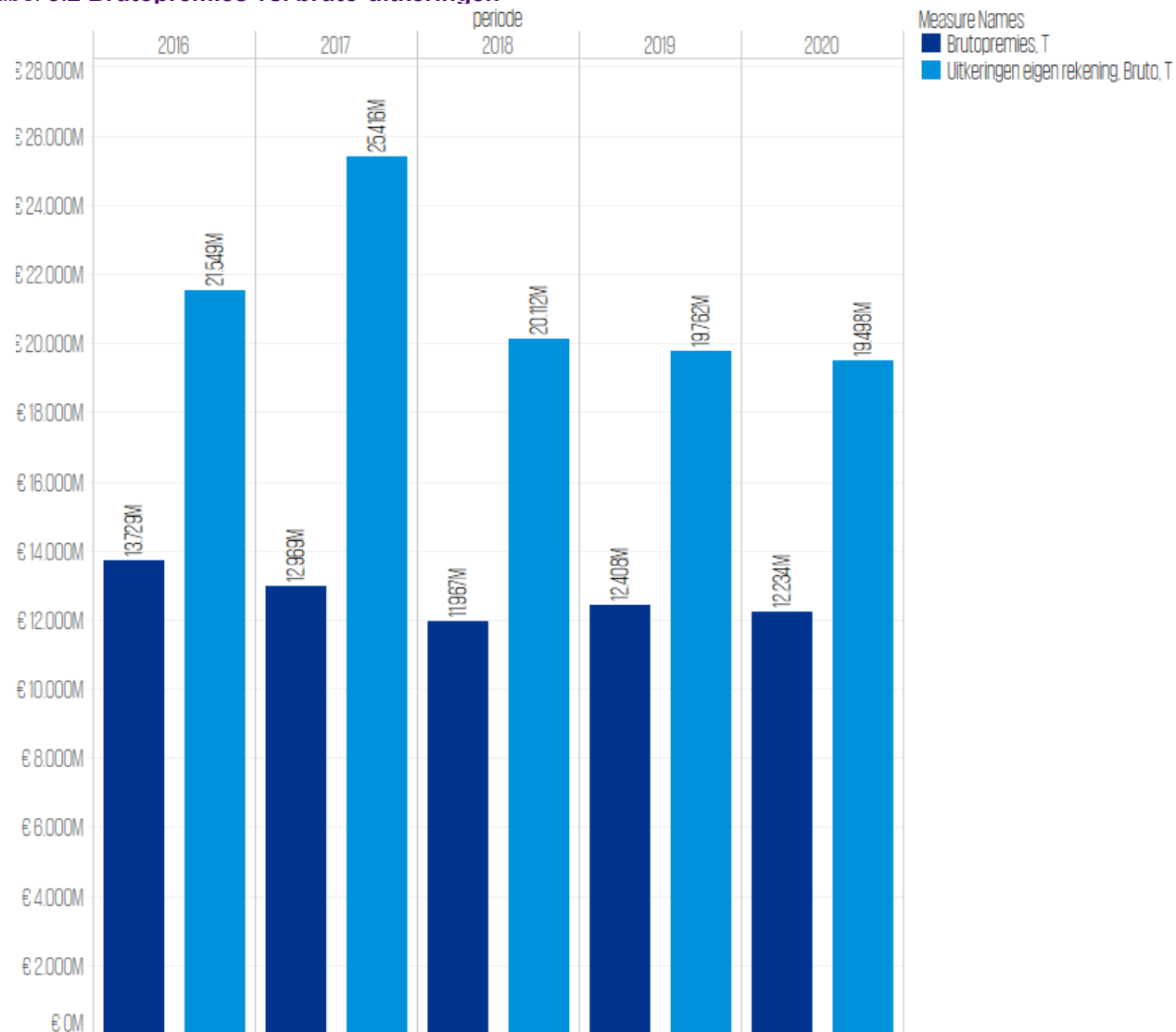

Premies, schades en resultaat

Minder premie-inkomsten, lagere uitkeringen

- Op totaalniveau zien we een afname van EUR 174 miljoen (1,4%) in de premie-inkomsten tussen 2019 en 2020. Dit is in lijn met de dalende trend in de levensverzekeringsmarkt.
- De bruto-uitkeringen zijn in 2020 met circa 0,9% (EUR 264 miljoen) gedaald ten opzichte van 2019. De impact van COVID-19 lijkt beperkt te zijn op de resultaten van levensverzekeringsmaatschappijen.

Tabel 3.2 **Brutopremies vs. bruto-uitkeringen**

Measure Names
■ Brutopremies, T
■ Uitkeringen eigen rekening, Bruto, T

Samenstelling beleggingen

De samenstelling van de beleggingen verschilt per entiteit

- Uit de cijfers blijkt dat de verzekeraars relatief het meest beleggen in obligaties ('bonds'). Bij NN Leven is dit 47% en bij SRLEV 61%. AEGON daarentegen belegt een groot gedeelte van haar beleggingen in leningen en hypotheeklen ('loans and mortgages'), circa 35% (en 36% in 'bonds').
- Achmea belegt 19% in 'other'. Volgens de jaarrekening zijn dit voornamelijk beleggingen in geconsolideerde entiteiten en geldmiddelen ('cash and cash equivalents') die verband houden met beleggingen in fondsen en depots voor risico polishouders.

Tabel 3.3 Type beleggingen per entiteit

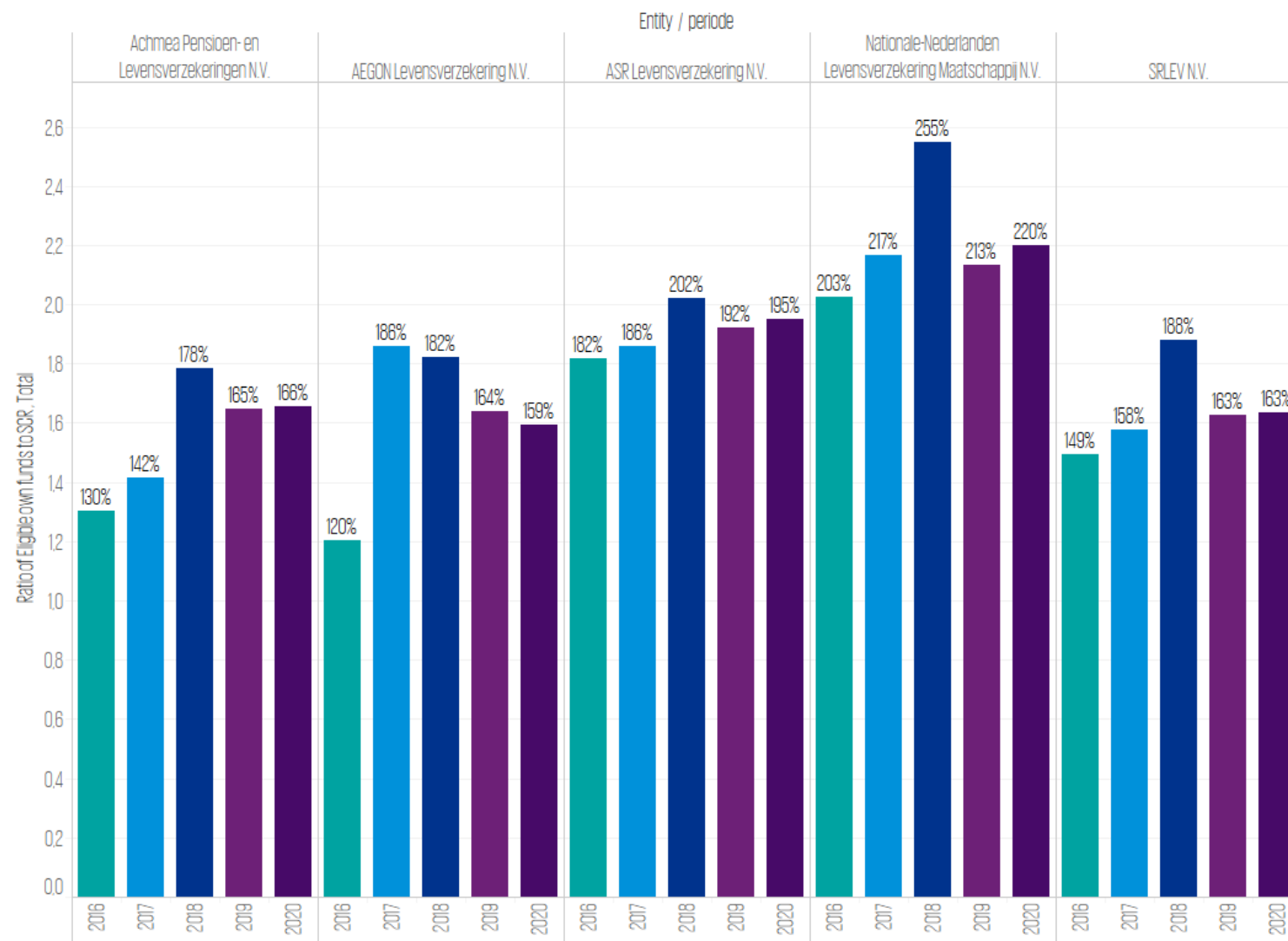

Solvency II-ratio levensverzekeraars stabiel

- Eind 2020 is, ten opzichte van eind 2019, voor veel verzekeraars de solvabiliteitspositie relatief stabiel gebleven en soms zelfs licht gestegen.
- NN Leven heeft de hoogste SII-ratio van de grootste vijf levensverzekeraars.

Tabel 3.4 Ontwikkeling Solvency II-ratio

De Nederlandse zorgverzekeringsmarkt

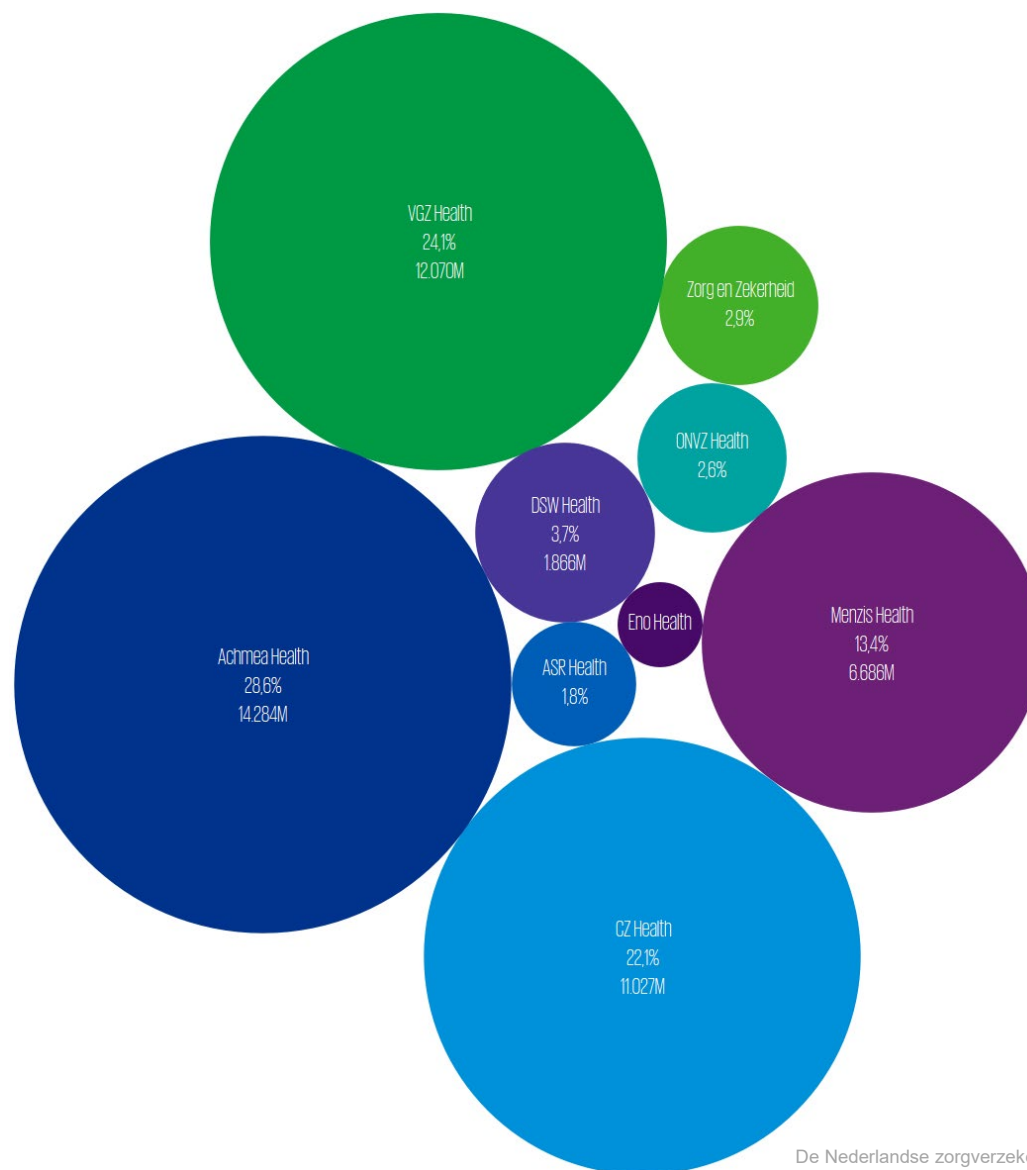

Marktaandeel zorgverzekeraars

Figuur 4.1 Marktaandeel zorgverzekeraars o.b.v. brutopremies

- De Nederlandse zorgverzekeraarsmarkt is in lijn met voorgaande jaren stabiel.
- Er zijn vier grote verzekeraarsgroepen actief welke gezamenlijk 88,2% marktaandeel hebben, een daling van 0,6% ten opzichte van 2019. De resterende 11,8% is daarbij verdeeld naar DSW (3,7%), Zorg en Zekerheid (2,9%), ONVZ (2,6%), ASR (1,8%) en Eno (0,8%) en overige partijen.
- Naast deze verzekeraarsgroepen zijn er twee zorgverzekeraars niet statutair in Nederland gevestigd. Dit betreft iptiQ (Luxemburg) en EUCARE (Malta). Aangezien zij statutair niet in Nederland zijn gevestigd, vallen zij niet onder toezicht van DNB en hebben wij hen daarom niet in ons marktonderzoek opgenomen. Op basis van andere openbare data hebben wij vastgesteld dat de marktaandeelen van EUCARE en iptiQ, respectievelijk, 1,0% en 1,2% bedragen in 2020.

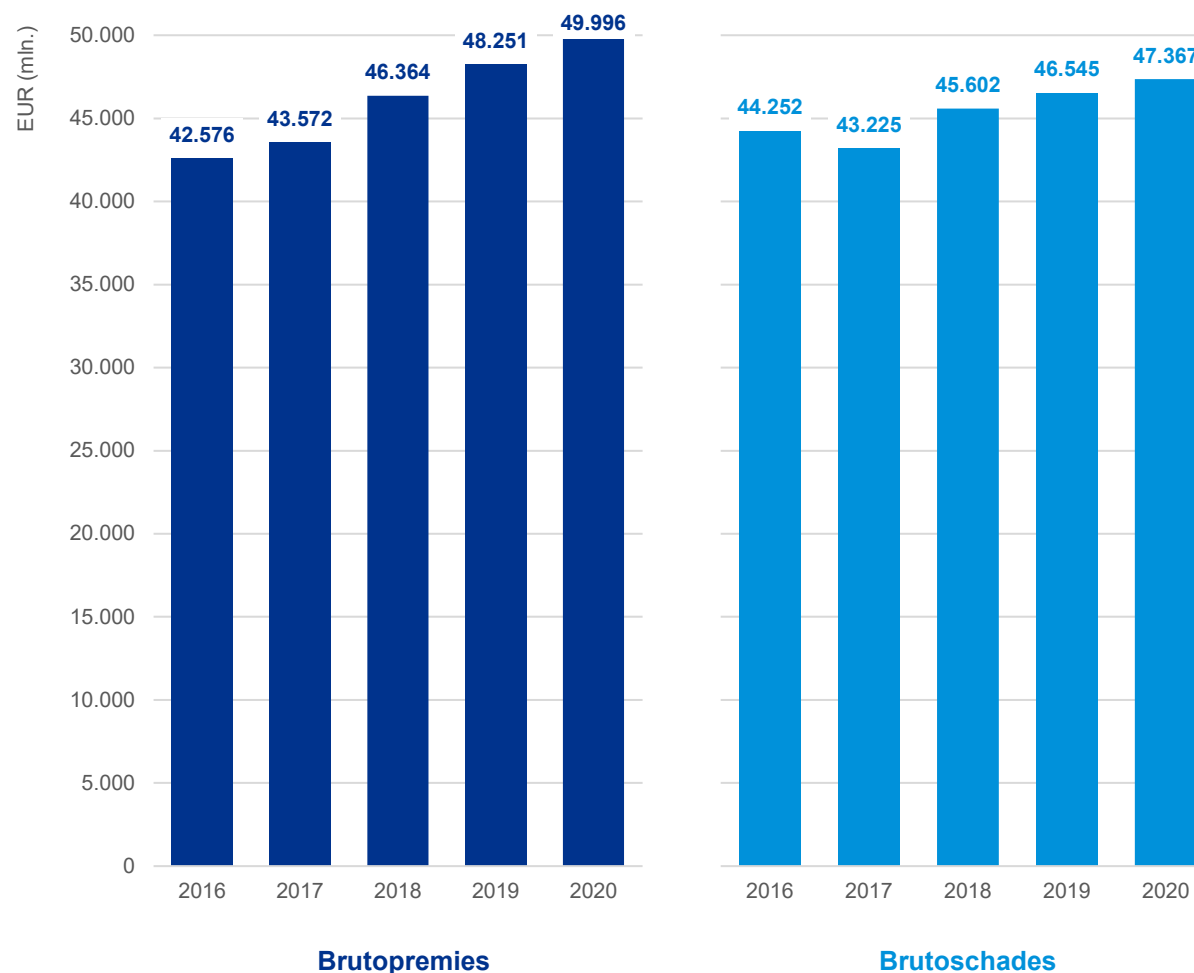

Brutopremies én brutoschades blijven stijgen

Tabel 4.2 Ontwikkeling brutopremies en brutoschades

- De brutopremies zijn in 2020 aanzienlijk toegenomen ten opzichte van 2019. Het betreft een stijging van EUR 1,7 miljard (+4%). De stijging zet daarmee verder door en betreft ten opzichte van 2016 reeds 17%. Ondanks dat door de meeste verzekeraars voor 2020 meer eigen vermogen is ingezet om de premiestijging te beperken, kan de toename verklaard worden doordat de zorgkosten oplopen door vergrijzing en betere behandelingen of medicijnen aan het basispakket worden toegevoegd. Daarnaast is de collectiviteitskorting teruggebracht van 10% naar maximaal 5%.
- De stijging van de zorgkosten in 2020 met ruim EUR 0,8 miljard (+1,8%) is in lijn met de stijging in 2019 (EUR 0,9 miljard, +2%). De uitbraak van de wereldwijde coronapandemie in 2020 heeft een grote impact op de zorg in Nederland gehad. In zeer korte tijd kwam er grote druk op de capaciteit van ziekenhuizen te staan. De zorgverzekeraars hebben in 2020 diverse regelingen beschikbaar gesteld. De basis van de regelingen is gericht op het compenseren van negatieve financiële COVID-19-effecten voor zorgaanbieders en daarmee het in stand houden van de reguliere zorgcapaciteit. Hiertegenover staan de extra vergoedingen voor coronagerelateerde zorgkosten.

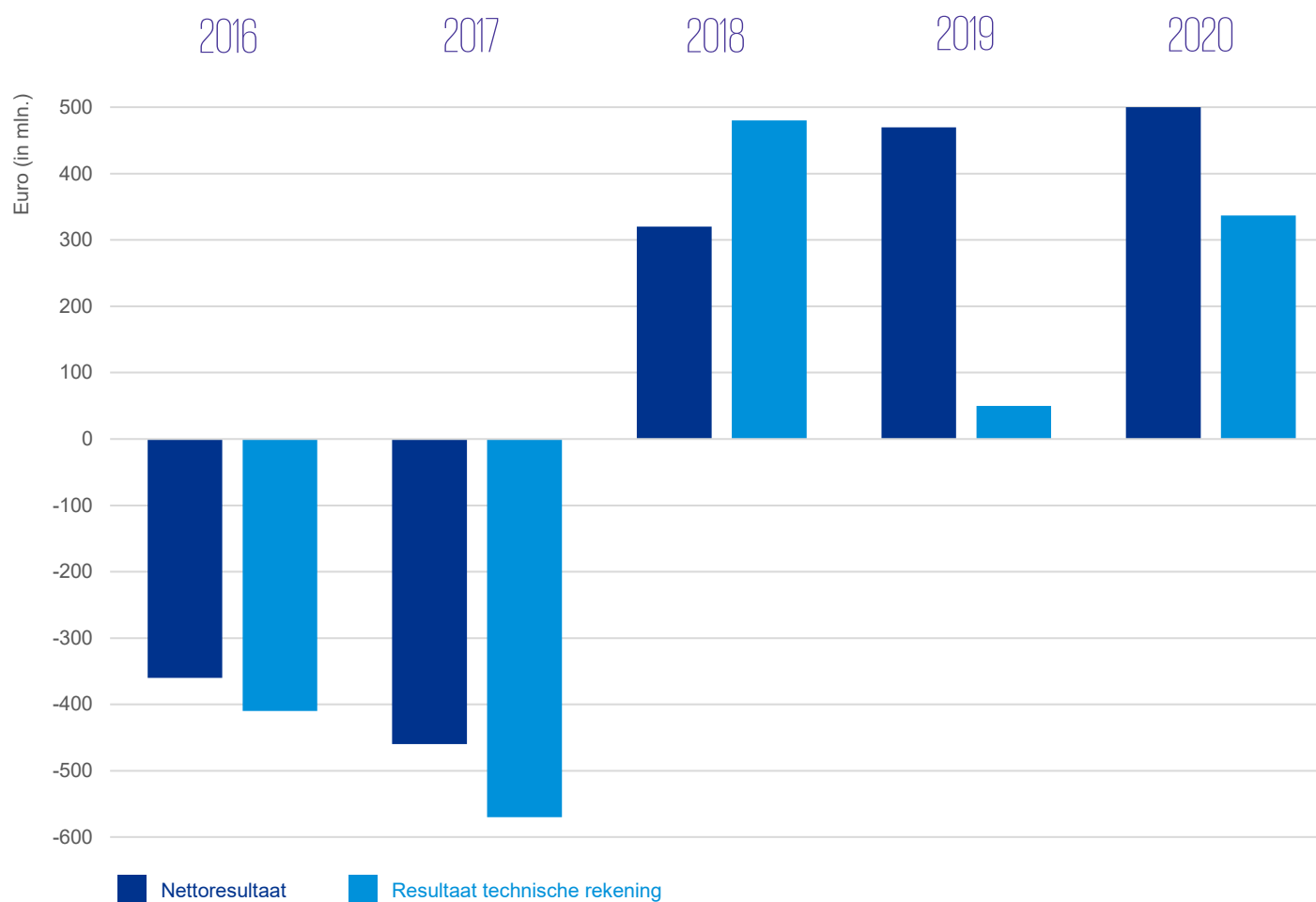

Positief nettoresultaat in de zorgverzekeraarsmarkt

- In lijn met voorgaand jaar is bij de meeste verzekeraars sprake van een positief resultaat.
- Ondanks het sterk verbeterde technische resultaat in 2020 ten opzichte van 2019 bij drie van de vier grote verzekeraarsgroepen is het nettoresultaat slechts licht gestegen.
- Het feit dat het nettoresultaat slechts beperkt is toegenomen valt te verklaren doordat de beleggingsopbrengsten in 2020 negatief uitvielen behalve voor Achmea. Dit negatieve resultaat was het gevolg van de wereldwijde coronapandemie en de impact daarvan op financiële markten in 2020.

Tabel 4.3 Resultaat technische rekening vs. nettoresultaat* voor de vier grote verzekeraarsgroepen

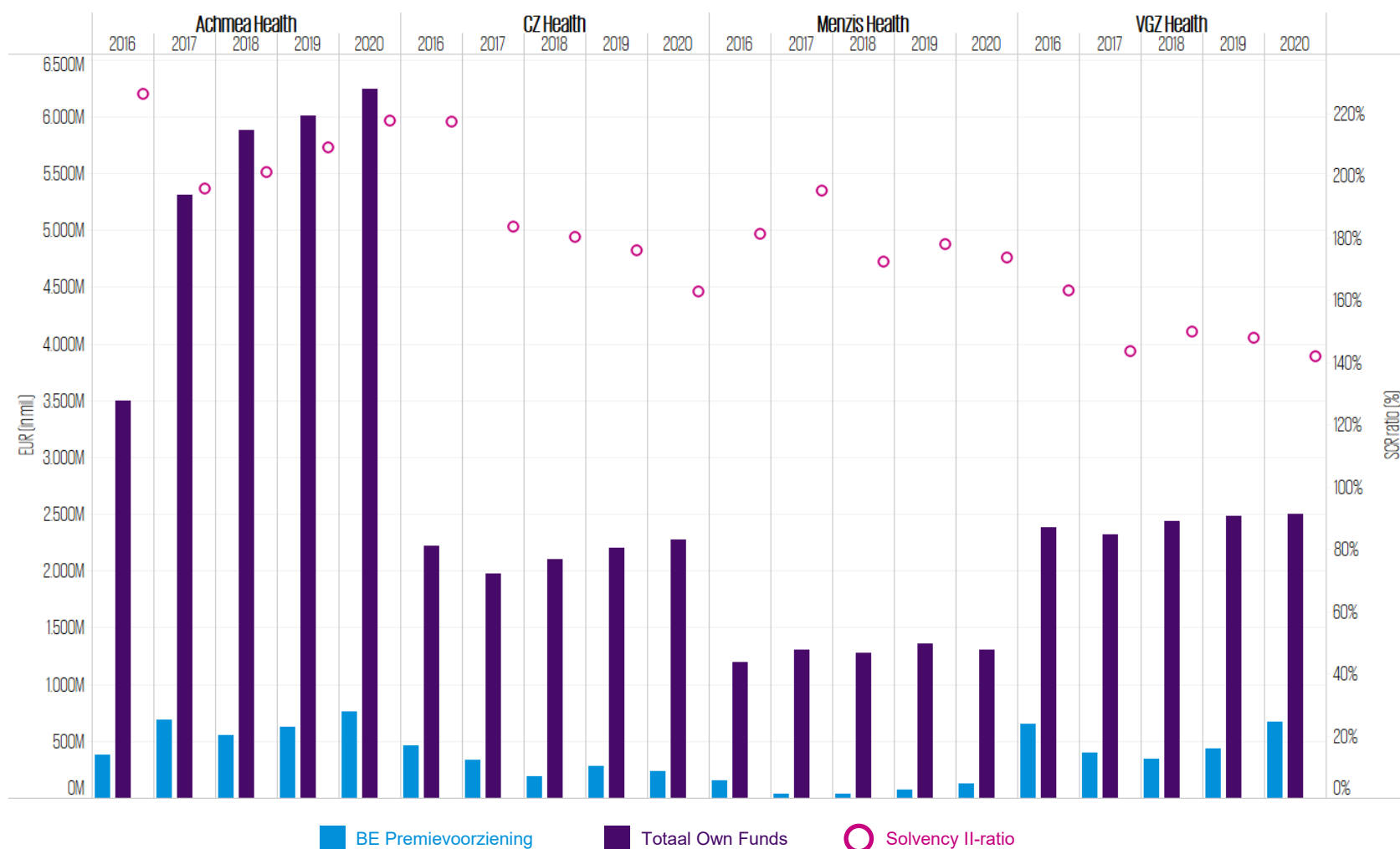
*Het verschil tussen het 'resultaat technische rekening' en het 'nettoresultaat' wordt primair verklaard door de beleggingsopbrengsten.

Reserves ingezet om premiestijging te beperken

- In deze figuur is de ontwikkeling van de Own Funds en de SII-ratio weergegeven, in combinatie met de best estimate premievoorziening. Deze voorziening benadert nagenoeg de niet-kostendeekkende premievoorziening, welke wordt gevormd als gevolg van premieruggave aan de verzekerden.
- Over een vijfjaarstermijn zien wij bij alle verzekeraars een daling van de SII-ratio. Als gevolg van de toegenomen Own Funds (en daarmee het surplus) zien wij eind 2020 bij drie van de vier verzekeraarsgroepen weer een stijging in de best estimate premievoorziening. Hiermee kan geconcludeerd worden dat, in vergelijking tot 2019, zorgverzekeraars weer een groter deel van hun reserves hebben ingezet ten behoeve van de premieruggave aan de verzekerde.

Tabel 4.4 Ontwikkeling premie in relatie tot Own Funds & Solvency II-ratio

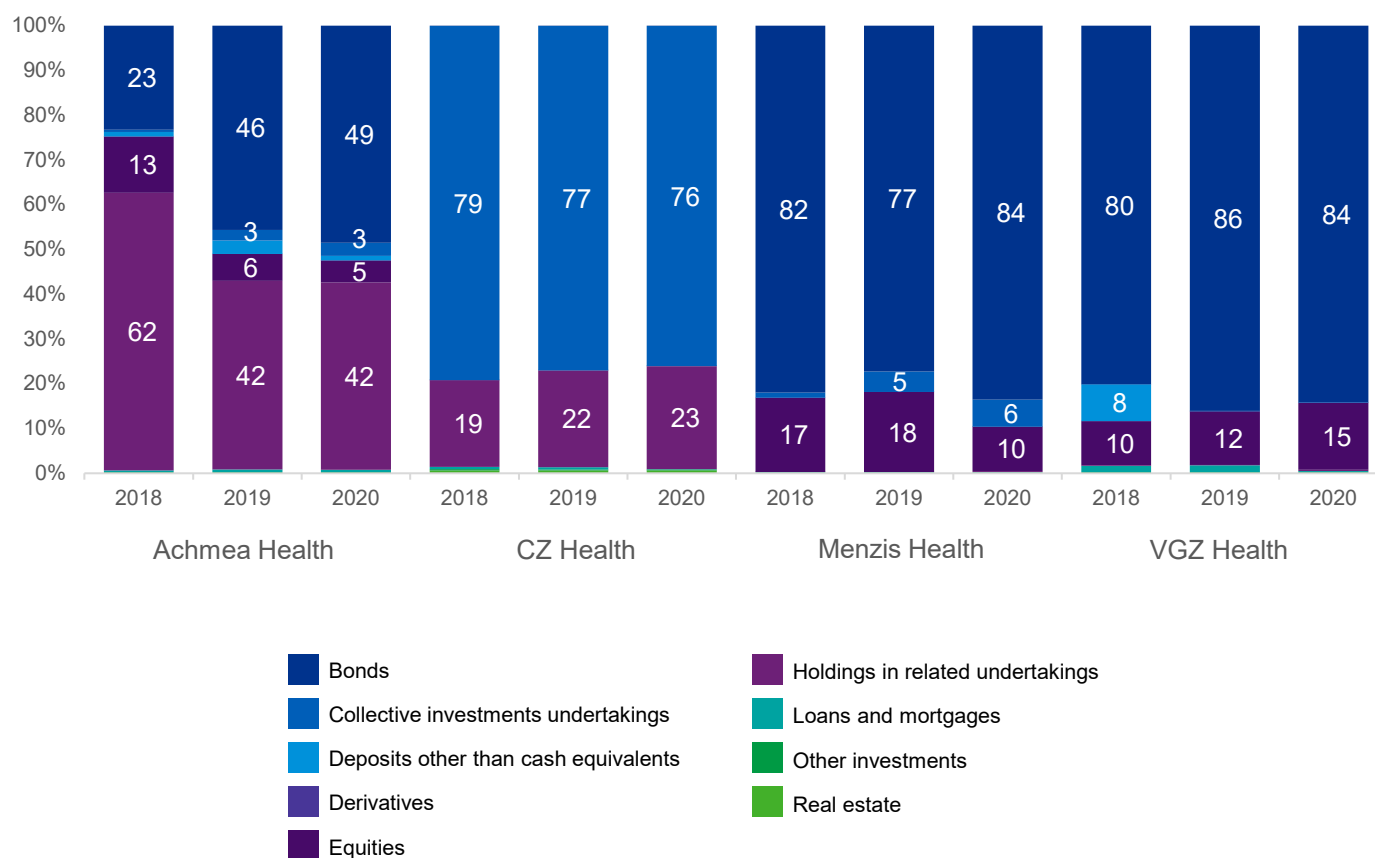

Samenstelling beleggingen

- Het grootste deel van de beleggingen bij zorgverzekeraars betreft 'bonds' (47%), wat gezien kan worden als een defensief profiel. Er zijn geen grote mutaties in de beleggingsmix voor zorgverzekeraars tussen 2019 en 2020. De beleggingsmix blijft minder divers in vergelijking met leven- en schadeverzekeraars.
- CZ maakt gebruik van een gezamenlijke assetpool voor de verzekeraars binnen haar groep. CZ-beleggingsfonds classificeert daarbij als 'Collective Investment Undertakings'. De mix in deze assetpool bestaat per 2020 uit 'bonds' (+/- 15%), 'equities' (+/-14%) en overige beleggingen (+/- 71%) (Financieel jaarverslag 2020 Onderlinge Waarborgmaatschappij CZ Group U.A.).

Tabel 4.5 Type beleggingen per verzekeraarsgroep

© 2021 KPMG Accountants N.V., een naamloze vennootschap en lid van het KPMG-netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Limited, een Engelse entiteit. Alle rechten voorbehouden.

De naam KPMG en het logo zijn geregistreerde merken die onder licentie worden gebruikt door de zelfstandige ondernemingen die lid zijn van de wereldwijde KPMG-organisatie.